



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: J. B., narozený dne X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 125 08 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 2. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalovaná“), ze dne 23. 2. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly podle ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci sociálního zabezpečení“), a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 10. 10. 2023, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), když podle posudku v námitkovém řízení poklesla pracovní schopnost žalobce pouze o 30 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení (dále jen „PSSZ“) ze dne 17. 9. 2023 je žalobce nadále invalidní pro invaliditu I. stupně.

II. Žalobní body

3. Žalobce v žalobě zdůraznil, že není zřejmé, čím je odůvodněný závěr o nevýznamnosti vlastního vyšetření. Je nepochybné, že při vypracování posudku lze vzít za jeho podklad pouze zdravotní dokumentaci, aniž by byla posuzovaná osoba posudkovými lékaři vyšetřena, neopominutelnou podmínkou takového postupu však je bezrozpornost podkladových zpráv. Žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, č. j. 4 Ads 125/2011-56. V posudku je konstatováno, že míra poklesu pracovní schopnosti je stanovena i s ohledem na plnou zaměstnanost žalobce. Žalobce však byl nucen zaměstnání změnit, namísto tesaře vykonává práci řidiče, kdy musel jít níž i s příjmem. Lékař by měl posuzovat míru poklesu pracovní schopnosti vzhledem k oboru, kterým se žalobce vyučil, a k činnosti, kterou žalobce vykonával převážnou část svého života, a kterou nyní pro zdravotní postižení nemůže vykonávat. V takovém případě by tedy měla být míra poklesu pracovní schopnosti ohodnocena minimálně 35%, když žalobce musel kvůli rozhodující příčině snížení pracovní schopnosti změnit dosavadní zaměstnání. Dále posudek zcela pominul fakt, že žalobce byl jen v uplynulém roce dvakrát hospitalizován a dle zprávy MUDr. P. je doporučeno každou klidovou bolest na hrudi trvající déle než 15 minut řešit cestou rychlé záchranné služby. Je-li žalobce v pracovní neschopnosti takto často pro opakující se bolesti na hrudi, není možné toto přejít s odkazem na „dobrý klinický obraz“, když žalobce konstantně trpí obtížemi, kvůli kterým musí být hospitalizován.

III. Vyjádření žalované

4. Žalovaná odkázala na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí, s ohledem na posudek posudkové komise ze dne 29. 8. 2024 ponechala rozhodnutí ve věci na úvaze soudu.

IV. Obsah správního spisu

5. Žalobci byl od 28. 5. 2020 vyplácen invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Dne 26. 7. 2023 žalobce uplatnil žádost o změnu výše invalidního důchodu. Ve věci byl tedy lékařem PSSZ – LPS pro Prahu 3 dne 17. 9. 2023 vyhotoven posudek o invaliditě, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ustanovení § 26 zákona o důchodovém pojištění a jde nadále o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) citovaného zákona. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 35 %, den vzniku invalidity od 28. 5. 2020. Žalobce je schopen po vzniku invalidity I. stupně vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s

nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole IX., odd. A, položce 1b přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 35 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 cit. vyhlášky nemění.

6. Dne 10. 10. 2023 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí č. j. X, kterým podle ustanovení § 41 odst. 3 a pro nesplnění podmínek ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona o důchodovém pojištění žalobci žádost o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu zamítla.
7. Proti uvedenému rozhodnutí žalobce v zákonné lhůtě uplatnil námitky. Uvedl, velké bolesti na hrudníku, bere léky, špatně se mu dýchá a má bolesti celého těla, žádá o zvýšení stupně invalidity na druhý stupeň.
8. Žalovaná v rámci řízení o námitkách přezkoumala invaliditu žalobce a provedla nové posouzení jeho zdravotního stavu. Pracovištěm ČSSZ Plzeň, oddělení lékařské posudkové služby, byl dne 19. 12. 2023 vypracován posudek o invaliditě žalobce, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ustanovení § 26 zákona o důchodovém pojištění, k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyl invalidní, když z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla o 30 %, zánik invalidity byl stanoven dnem 17. 9. 2023, rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole IX., odd. A, položce 6b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 cit. vyhlášky nemění.
9. S ohledem na nový posudek vyhotovený v průběhu řízení o námitkách žalovaná vydala napadené rozhodnutí ze dne 23. 2. 2024, č. j. X, kterým námitky žalobce zamítla a rozhodnutí ze dne 10. 10. 2023, č. j. X, potvrdila. Žalovaná odlišně hodnotila zdravotní stav žalobce, neboť žalobce již invalidní není, nicméně lze potvrdit závěr prvostupňového orgánu, že pro zvýšení stupně invalidity nebyly podmínky. V napadeném rozhodnutí dále uvedla že ohledně odnětí invalidního důchodu vydá ČSSZ rozhodnutí v odděleném prvoinstančním řízení, neboť bude rozhodnuto o skutečnosti, která přesahovala rámec námitek účastníka řízení.
10. ČSSZ se řídí pravidlem, že v rámci námitkového řízení lze sice změnit napadené rozhodnutí i v neprospěch účastníka, avšak jen za podmínky, že se neodchýlí od předmětu řízení, jak je vymezen účastníkem řízení v jeho žádosti. Řízení zahájené na základě žádosti o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu nemůže být v rámci námitkového řízení ukončeno rozhodnutím o snížení nebo odnětí invalidního důchodu, ale pouze rozhodnutím o zamítnutí žádosti, nejsou-li splněny podmínky pro její vyhovění. Případné změny jdoucí nad rámec předmětu řízení (tzn. jeho námitek) v neprospěch účastníka řízení je možné provést jen samostatným prvostupňovým řízením z moci úřední dle § 55 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění v odděleném řízení.

11. ČSSZ jako prvostupňový orgán rozhodnutím ze dne 1. 2. 2024, č. j. X, odňala invalidní důchod od 24. 3. 2024, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla o 30 %.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Soud předesílá, že žalobce napadené rozhodnutí v žalobě jasně označil datem a číslem jednacím, v souladu s ust. § 71 odst. 2 s. ř. s. napadené rozhodnutí k žalobě též připojil. Z textu žaloby lze předpokládat, že žalobce se mylně domníval, že napadené rozhodnutí přezkoumávalo odnětí jeho invalidního důchodu, namísto zamítnutí jeho žádosti o zvýšení invalidního důchodu.
14. Soud si od žalované vyžádal informaci, zda žalobce proti rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu podal námitky, případně jak o nich bylo rozhodnuto. Bylo zjištěno, že proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 1. 2. 2024, č. j. X, o odnětí invalidního důchodu, žalobce námitky nepodal. Při jednání soudu vyšlo najevo, že se žalobce domníval, že námitky podal k soudu (právě projednávanou žalobou ze dne 13. 3. 2024, jiné podání soudu neadresoval).
15. Podle ust. § 38 zákona o důchodovém pojištění pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.
16. Ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění upravuje 3 stupně invalidity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
17. Podle kapitoly IX (POSTIŽENÍ SRDCE a OBĚHOVÉ SOUSTAVY), oddílu A (POSTIŽENÍ SRDEČNÍ), položky 1: Chronické srdeční selhání: Systolická a diastolická dysfunkce jako výsledný stav řady kardiovaskulárních postižení. Posudkové hledisko: Při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti se hodnotí intenzita subjektivních potíží podle klasifikace NYHA, z objektivních ukazatelů se u systolické dysfunkce hodnotí ejekční frakce levé komory, event. srdeční index; u diastolické dysfunkce transmitrální diastolický průtok (poměr rychlostí E/A), tok krve v plicních žilách (Vs:Vd), diastolický pohyb mitrálního prstence (TDI), velikost levé síně, event. plnicí tlak levé komory (při dysfunkci stoupá nad 12 mmHg) a dopad zjištěné funkční poruchy na celkovou výkonnost. Pro zařazení do příslušné funkční skupiny musí být splněna 3 kritéria.
18. U písm. b pak jde o lehký pokles výkonnosti, NYHA II, tolerovaná zátěž 1- 2W/kg, METS

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

- 5-7, VO₂ max. 16-20, lehká systolická dysfunkce levé komory, EF 0,35-0,50, lehká diastolická dysfunkce levé komory, BNP, NT proBNP(b) lehce zvýšené, pokles 20 - 40 %.
19. U písm. c pak jde o značný pokles výkonu při středně těžkém zatížení, částečná korekce vady, podstatně nížený výkon při bicyklové ergometrii, pokles 50 - 60 %.
20. Rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Na základě ust. § 4 odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.
21. V projednávaném případě žalobce zpochybňoval skutkové závěry týkající se posouzení zdravotního stavu. S ohledem na to soud nechal vypracovat posudek posudkovou komisí, která soudu předložila posudek ze dne 29. 8. 2024, evidenční číslo SZ/2024/795-PH-22. Posudek MPSV byl vypracován komisí ve složení předsedkyně komise – posudkový lékař, další lékař s odborností interní lékařství.
22. Posudková komise dospěla na základě dokumentace PSSZ a ČSSZ, lékařských zpráv předložených soudu i zpráv předložených žalobcem při jednání posudkové komise a na základě vyšetření žalobce k závěru, že pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly nejméně o 35 %, ne však o více než 49 %, a proto se v jeho případě jednalo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, s platností do 30. 5. 2025, ke vzniku invalidity komise uvedla, že trvá I. stupeň invalidity bez přerušení.
23. U posuzovaného bylo zjištěno kornatění věnčitých tepen, které vedlo k zúžení jejich průsvitu. V 11/2019 prodělal srdeční infarkt a následně pro zjištěné onemocnění tří tepen podstoupil revaskularizační kardiochirurgický výkon, při kterém byla uměle vytvořena cévní spojka na věnčitých tepnách (bypass). Pro bolesti na hrudi z důvodu nedostatečného prokrvení srdeční svaloviny související se zúženým průsvitem věnčitých tepen byla provedena v 12/2019 angioplastika, tj. zavedení katétru do postiženého místa zúžené věnčité tepny, její zprůchodnění, současně byly do zprůchodněných míst implantovány lékové stenty k zamezení opětovného zúžení. V 10/2022 popisována na zobrazovacím vyšetření věnčitých tepen, které provedeno pro opakující se bolesti na hrudi s efektem nitroglycerinu, nemoc jedné tepny. Léčen konzervativně. Pro časté bolesti na hrudi reagující na nitroglycerin byl v roce 2023 opakovaně hospitalizován a opět vyšetřován. Kontrolní koronarografické vyšetření, tj. zobrazovací vyšetření věnčitých tepen z 28. 4. 2023, prokázalo nemoc jedné tepny, bypass na RD2 byl funkční. Při echokardiografickém vyšetření z 24. 5. 2023 byla levá srdeční komora nedilatovaná se zachovanou systolickou globální funkcí, ejekční frakce na dolní hranici normy (50 % -55 %), pravá srdeční komora byla nedilatovaná s dobrou funkcí, na mitrální a trojčípé chlopni méně významná nedostatečnost. Zjištěný nález zobrazené zúžené věnčité tepny (RD1) byl nevhodný k angioplastice, proto rozhodnuto o konzervativním postupu, byla navýšena antianginózní léčba. I po úpravě léčby se objevovaly bolesti na hrudi související se sníženým prokrvením srdeční svaloviny při prokázaném zúžení věnčité tepny dobře reagujícím na nitráty, tj. léky rozšiřující cévy.

24. Posudková komise u žalobce shledala jako rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti ischemickou chorobu srdeční, tj. snížení průtoku krve v srdečním svalu způsobené zúžením věnčité tepny v důsledku kornatění a s tím související nedokrevnost projevující se bolestí na hrudi. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla k datu vydání napadeného rozhodnutí hodnocena dle kapitoly IX, oddílu A, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity činila 35 % (procentní rozmezí 20 % - 40 %). Nebylo hodnoceno dolní ani horní hranici procentního rozmezí, takže procentní míra poklesu pracovní schopnosti nebyla ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky měněna.
25. Shodně s posudkovým lékařem první instance zjistila posudková komise u posuzovaného z důvodu přítomnosti srdečního postižení lehký pokles výkonnosti při zatížení. Tato položka byla zvolena s ohledem na znevýhodňující faktor, kterým bylo zúžení věnčité tepny prokázané koronarografickým vyšetřením, nevhodné k znovuzprůchodnění, způsobující opakující se bolesti na hrudi. I když výsledky echokardiografického vyšetření byly poměrně dobré, ejekční frakce se pohybovala na dolních hranici normy (50 % - 55 %). S ohledem na trvající obtíže posuzovaného i po posílení antianginózní léčby, vzdělání a celoživotně vykonávanou profesi tesaře, kterou nezvládal, se posudková komise přiklonila k míře poklesu pracovní schopnosti 35 % shodně s posudkovým lékařem první instance.
26. Nebylo hodnoceno dle kapitoly IX, oddílu A, položky 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tj. středně těžký pokles výkonnosti, protože nesplňoval zde uvedená kritéria.
27. Arteriální hypertenze byla na léčbě kompenzovaná a její dopad na snížení pracovní schopnosti byl menší než u chronické ischemické choroby srdeční. Léčená porucha metabolismu krevních tuků, ztukovatění jater zjištěné na sonografickém vyšetření, zvýšená hladina kyseliny močové v krvi a vředová choroba gastroduodenální v anamnéze, t.č. v klidu byly posudkově prakticky nevýznamné.
28. Byl schopen vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na fyzické schopnosti, v podstatně menším rozsahu a intenzitě. Schopen vykonávat fyzicky méně náročné práce, schopen zaučení, případně i rekvalifikace. Stávající pracovní zařazení řidiče dodávky zatím zvládal.
29. Požadavky na kvalitativní stránku posudku jsou stanoveny judikaturou Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 25. 1. 2019, č. j. 8 Ads 138/2017-40, k tomu tento soud uvedl, že: „Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009-38).”
30. Soud k závěrům posudkové komise konstatuje, že je považuje za přesvědčivé, žalobce ostatně k obsahu posudku nic konkrétního nenamítal, z žaloby je zřejmé, že pokles 35 % považuje za odpovídající jeho zdravotnímu stavu. Žalobce v žalobě namítal, že nebyl

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

osobně vyšetřen, posudková komise žalobce k jednání přizvala a provedla jeho vyšetření. Také při posouzení zohlednila jeho dlouhodobé obtíže, bolesti na hrudi i nemožnost vykonávání práce tesaře. Z posudku je zjevné, že přihlédla i k jeho hospitalizacím v roce 2023.

31. Ze shora uvedených důvodů soud shledal žalobu nedůvodnou, neboť závěr správních orgánů, že zdravotní stav žalobce nedosahuje invalidity II. stupně, je správný, a proto jí zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.
32. Soud doplňuje, že žalobce nemohl žalobou úspěšně napadnout prvostupňové rozhodnutí o odejmutí invalidního důchodu, a to s ohledem na ust. § 68 písm. a) s. ř. s., podle kterého je žaloba nepřipustná také tehdy, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.
33. Žalobce má možnost podat novou žádost o přiznání invalidního důchodu (lze požádat o jeho přiznání od data odejmutí invalidního důchodu).
34. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 5. prosince 2024

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.